Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Jlmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimishind postiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt., 6 kuud 340 snt, 12 kuud 6 kr. 75 senti
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 106. (155.) Jõhwis, laupäewal, 19. septembril 1931. II. aastakäik.

Homme ÜENÜNO 3-as kontsert-miiting.

Kõnega esineb ÜENÜ keskjuhatuse teaduslik sekretär A. Meikop.

Mis on noortel ütelda ja mida nad tahawad.

Pühap., 20 sp., kell 12 päewal on „Ilmarises" üENü Narwa osak. kolmas kontsert-miiting. Selle puhul sõidab Tallinnast kohale kõnelema üks üENü keskjuhatuse liikmeid, arwatawasti keskjuhatuse teaduslik sekretär A. Meikop. Kontsert-miitingu awasõna ütleb üENüNO esimees abilinnapea hr. A. Bachmann. Noorsooliikumist ja noorsooideaale käsitlewate kõnedega esinewad noorsoolased L. Grandberg, E. Pihlau ja H. Tenter.

Kontsert-osa sisaldab terwe rea huwitawaid ettekandeid tschellol, klarnetil, ksilofonil, klaweril jne. Lisaks weel laule ja deklamatsiooni. üENüNO tegelaste kõrwal esineb mitu Narwa tuntumat solisti, kes tunnewad kaasa ja toetawad kultuuritahtlike noorte ettewõtetele.

Seeneline jäi kadunuks.

Kardetakse, et sattus üle piiri. — Kadumise põhjuseks wõib olla ka põdur terwis.

Reedel ilmus Narwa politseisse Popowka küla elanik Slupin ja teatas, et tema poeg Andrei, 16 a. wana, on kadunud. Neljapäewa hommikul läks poiss metsa seenele ja jäi kadunuks. Andrei S. oli põdura terwisega, mis lubab oletada, et poiss haigestus metsas ja ei saanud enam koju tulla.

Isa arwab küll, et poeg, kes läks seenele Eesti-Wene piiri äärde, sattus kogemata üle piiri. See oletus ei näi olewat tõenäoline, sest Popowka kohal on terwes ulatuses piiri tunnusmärgiks traataed, millest läbi ei saanud olla juhus. Poisi otsimiseks on astutud wastawaid samme.

Ema sünnitas lapse kihutawal woorimehel!

Teine juhtum: sünnitus autos teel haigemajja.

Kolmapäewa õhtul tuli Narwas toime omapärane juhtum. Umbes kella 1/2 7 ajal õhtul kihutas Westerwalli tänawat mööda linnahaigemaja sihis woorimees, kes sõidutas kaht naisterahwast, kelledest üks oli noortes aastates, teine wanemas eas. Wiru tänawa kohal noor naine teise, wanema naise kaasabil ja hädaldamisel sai maha — kiirelt sõitwal woorimehel — sünnitamisega! Seega noor kodanik nägi maailmawalgust üsna ebaharilikus ümbruses ja oludes. Pärast sünnitamist jatkati sõitu linnahaigemajja, kus sünnitanule anti abi.

Paar päewa warem leidis Narwas aset umbes samasugune juhtum. Sel korral noor ema sai ka sünnitamisega maha teel haigemajja, seekord küll mitte woorimehel, waid — autos.

Narva maleva sügismanöövrid oktoobris.

„Sõda" korraldatakse Peeterristi-Soldino joonel.

Narva ja Vaivara laskurite 4-as kohtamine Kreenholmi karikale.

Narwa maleva korraldab oktoobris sügismanöövrid Peeterristi-Soldino joonel. Manöövreist wõtab osa Narwa malewkond ja osa Waiwara malewkonda.

20. sept. on Narwa-Waiwara malewkondade wahel laskewõistlused Kreenholmi wabrikuwalitsuse poolt wälja pandud karikale. Karika on wõitnud waiwarlased juba 3 aastat järjest ja seda neil tuleb nüüd kaitsta weel 2 aastat lõplikuks omandamiseks. Kummastki malewast wõtab osa 10 wõistlejat.

27. sept. algawad Narwa malewas kaitseliidu karika-wõistlused laskmises, millest wõtawad osa kõik malewlased. Wõistlustega tahetakse saada ülewaade malewa ja üksikute kompaniide lasketasemest.

Raha wäljapetmise katse Krediitpangast.

Võltsitud veksli esitaja tabati.

Neljapäewal, 17. sk. ilmus Tallinna Krediit-Panga Narwa osakonda E. Wuks, kes tahtis weksliga laenu saada 50 krooni. Käemeeste nimedeks weksli teisel küljel oli: E. Roberk ja A. Ohno. Need allkirjad näisid panga direktorile kahtlastena. Direktor Kelder küsis weksli wäljaandjalt, et kes on A. Ohno. Selle peale seletas Wuks, et A. Ohno on nahakaupluse omanik. Direktor Kelder palus Wuksi paari tunni pärast raha järele tulla ja wahepeal küsis A. Ohnolt, et kas tema on Wuksi wekslile allkirja andnud, kusjuures selgus, et A. Ohno midagi ei teadnud wekslist ega allkirjast. Samuti ei leitud ka Roberki nimelist isikut. Siis oli pangale selge, et siin kelmiga tegemist. Kui E. Wuks tuli teist korda panka, et raha wälja wõtta, siis oli ka kohal politsei ja panga poolt anti kelm politsei korralduse. Politseile seletas Wuks, et wõltsimist on tema toiminud Reinhold Matiesen nõuandel, kuid ülekuulamisel wiimane eitas seda.

Eduard Wuks on pärit Haljala wallast ja praegusel ajal elab Narwas, raudteemajas nr. 23. Ta on 43 a. wana.

Soomusrong Jõhvis.

Orkester annab kontserte.

Juba mitmendat päewa wiibib Tapa soomusrong Jõhwi alljaamas omal tawalisel läbisõidul. Rongi puhkpillide orkester, mis ka riigiwanema läbisõidul Jõhwis mängis, on annud kontserte turuplatsil ja pargis.

Jõhwi alewiwalitsust rewideeriti.

Neljapäewal, 17. sk. rewideeris maksudewalitsuse ametnik Freudenthal Jõhwi alewiwalitsuse asjaajamist finniswaramaksu alal. Kõik leiti korras olewat, nagu wastawast aktist nähtub.

Jõhwi kaewanduskooli õppekawad walminud.

Haridus-sotsiaalministeeriumis on walminud Jõhwi kaewanduskooli õppe- ja tunnikawad. Kursus kestub kaks aastat ja on maksuta. Lõpetajad saawad kümniku ja õppinud töölise kutse. Ülualust leiab kool kas kohalikus algkoolis wõi keskkoolis, kusjuures koeli ülalpidajaks jääb Wiru maawalitsus.

Kooli asukoha walikul on jäetud Jõhwile sellepärast peatuma, et alew asub kaewanduste rajoonis, kus wõimalik kergemini teostada õppekawas ettenähtawat praktikat. Õppetöö kestub 1. jaanuarist — 1. jaanuarini, kusjuures praktikaaeg on peamiselt suwewaheajal. Samuti rahuldab alew nõudmisi korteriolude poolest.

Ikaldus- ja loomakahjude hindamiskomisjonidel uued piirkonnad.

Põllutööministeeriumi korraldusega on ikaldus- ja loomakahjude hindamiskomisjonide piirkondi uuendatud. Ida-Wirus on nüüd need järgmised: 1. piirkond — Narwa, Koje, Skarjatina ja Waskna rwa wallad (komisjoni esimees jsk. agr. A. Suworow), 2. piirkond — Auwere-Joala, Peetri, Waiwara, Jõhwi, Woka, Järwe ja Kohtla wallad (esimees jsk. agr. E. Timusk), 3. piirkond — Jisaku, Tudulinna, Mäetaguse ja Illuka wallad (esimees jsk. agronoom H. Steinhaus), 4. piirkond — Püssi, Erra, Maidla, Kalwi ja Pada wallad (esimees jsk. agr. W. Niinepuu).

Jõhwi alewi waeslaste kohtul uus sekretär.

16. sk. walis Jõhwi alewi waeslaste kohus omale uueks sekretäriks adw. Nikolai Wildenau. Senii täitis sekretäri kohuseid alewisekretär W. Härma, kes nüüd ajapuudusel tagasi astus. Waeslaste kohtu esimeheks on teatawasti end. alewiwanema abi F. Siimon.

Teerull lõplikult wastuwõetud.

Linnawalitsuse tehniline-komisjon waatas läinud aastal linnale ostetud teerulli lõplikult üle ja wõttis wastu. Firma andis teerullile aastaje garantii. Teerull on töötanud käesolewal suwel 4 kuud laitmatult, pole tulnud mootoriega ka teerulli korpusel ilmsiks mingisuguseid rikkeid. Komisjoni arwates pole takistusi wiimase osa wõlasumma firmale wäljamaksmiseks.

Raudtee maa-ala sai rikutud ajutise tee läbiajamisega.

Kui Jõhwis parandati maanteed Tagaküla kohal, tuli liikumine juhtida raudteeweert mööda. Hobusemehed kasutasid oma läbisõitudel heinamaana kasutatawat raudtee-ala, mis nüüd rõõbastega pehmeks ja rikutuks tehtud. Asjas lepiti nii kokku, et eelolewal kewadel rikutud maa-ala üle äestatakse ning sinna põlluhein peale külwatakse.

Naiskodukaitse teateid.

Kõigil Narwa Naiskodukaitse liikmeil ilmuda pühapäewal 20. sk. kell 10 homm. malewa staapi, et rongikäigust langenud kangelaste kalmistule osa wõtta. Ilmuda käesidemes.

Täna, laupäeval, Vigastatud sõjameeste ühingu Narva osakond korraldab „Harmoniis" peoõhtu kontsert-osaga. Kontserdi kavas on palju uusi ettekandeid uutel instrumentidel, mida paljud kohalikust publikust seni ei ole kuulnud. Nii esineb kontserdil muuseas harfikunstnik prl. S. Tobias, kes lõpetas hiljuti Berliini akadeemilise muusikaülikooli ja käesoleval aastal sõitis tagasi Eestisse.

Venemaa
suguemiste
vastuvõtmine Jõhvi jaamas 21. septembril.

Venemaa suguemiste vastuvõttu toimetatakse Jõhvi jaamas 21. septembril, algus kell 9 hom. Vastuvõtmise korraldamiseks samme astutud Põllumeeste Seltsi kaudu.

100 aastat Eesti näitemängu Narwas.

Esimene eestikeelne näitemäng „Ado ja Lisa" kanti ette Narwas täpselt sada aastat tagasi.

Teatris istuti vanasti 7—8 tundi.

Neljapäewal kanti Narwa teatris ette Eesti näitemängu 100 a. juubeli puhul Narwas Hugo Raudsepa uudiskomöödia „Põrunud aru õnnistus". Lawa selle piduliku etenduse puhul oli dekoreeritud tagasihoidlikult roheliseega ja rahwuslippudega.

Märkimiswäärsest tähtpäewast kohalikus teatrielus — Eesti näitemängu 100 a. juubelist — kõneles enne etendust G. Matto, kes lühidas ülewaates näitas Eesti näitemängu arenemist tema sünniajast peale, mil Eesti näitemäng esines ühiskondliku ja rahwusliku nähtena, kuni tänapäewani — Eesti kunstiteatrini. Selle kõrwal kõneleja puudutas huwitawate üksikasjadeni esimese eestikeelse näitemängu ettekandmist Narwas, mis toimus täpselt 100 aastat tagasi — 1831. a., praeguse kino „Koidu" ruumides. See esimene eestikeelne näitemäng kanti ette sel ajal Narwas tegutsenud näitlejapaari Klemmi tuluõhtuks ja ta oli tükk tantsu ja lauludega, nimega „Ado ja Lisa". Tegelasi selles näitemängus oli neli — noor talutüdruk, selle isa, kõrtsmik, noor talupoeg ja torupillimängija. Arwata on, torupilliga tehti muusikat ja tantsiti selle saatel. Tükil oli edu ja teda kanti ette publiku nõudel teistki korda. Kõneleja siit tegi järelduse, et oletus, nagu oleks Eesti seltskond Narwas tekkinud alles tekstiilwabrikute asutamisega, ei näi paika pidawat, kuna juba 100 aastat tagasi Narwas pidi olema eesti seltskonda sel hulgal, et wõis esineda eestikeelse näitemänguga. Ka selgus ettekandest, et wanasti istuti teatris palju kannatlikumalt kui tänapäewal: eeskawa koosnes harilikult 3—4 näiteendist, mille waatamine pidi nõudma aega 7—8 tundi!

Huwitawa ettekande eest kõnelejale awaldati elawalt kiitust. Seejärele Narwa teatri näitejuht Ed. Lemberg luges ette kirjanik H. Raudsepa kirja. Selles teatas autor, et ta ei saa terwislikel põhjustel oma uudisteose lawastuse esietendusest Narwa teatris osa wõtta, kuid loodab seda kindlasti tulewal aastal — tulewa tüki puhul — teha ja saadab seekord „oma õnnistuse põrunud arule". Kiri wõeti wastu aplausiga ja härra Ed. Lembergi ettepanekul otsustati saata haigele kirjanikule teatri ja publiku ühine terwitustelegramm.

„Segane" koolipoliitika ja õpetajaskonna tööerkondlikud esindajad.

Õpetajaskonna huwide „kaitsmine" erakonnapoliitiliste kõrwalkäikude kaudu!

Narwa linnawolikogu wiimsel koosolekul wastasrindlikult tööerakonnalt kuuldi järjekordset kallalekippumist kohaliku hariduse-elu „juhtimisele, mis olewat „segane" ja „plaanitu" ja mida aetawat „järelmõtlematult". Kui kooliwalitsuse juhataja seepeale tähendas, et linnahariduskogu wiimsele koosolekule jäi ilmumata just 3-liikmeline tööerakonna esindus, kes peaks ometi aitama kaasa kooliasju selgitada, kui nad leitakse olewat „segased", siis kostis ägedal toonil tööerakondlane G. Matto, et haridusnõukogus ei olewat ühtki tööerakonna esindajat, küll aga kuuluwat sinna õpetajaskonna esindajad. Kui kummaline see ka ei oleks, aga lugu on nii, et nimetatud koosolekule ilmumata jäänud kolm õpetajate esindajat olid kõik erakondlikult kuuluwuselt tööerakondlased, ja nagu kuulda, see ilmumata jäämine koosolekule pole tulnud kaugeltki juhuslikult, waid et koosoleku kwoorumi t, kus pidi tulema harutusele kooliellu puutuwaid kiire iseloomuga küsimusi, lõhki ajada — ei mitte õpetajaskonna, waid parteipoliitilistes huwides! Oleks küll huwitaw kuulda, kuidas õpetajaskond suhtub oma esindajate sarnasele talituswiisile!

Narva ajaloo-seltsi asutamise koosolek.

Uue seltsi wastu elaw huwi.

Neljapäewa õhtul oli Narwa linnamuuseumi ruumides Narwa ajaloo-seltsi ajutamise koosolek. Kokku oli tulnud kogukas pere Narwa haritlasi. Koosolekul määrati uue seltsi sihiks: kaasa aidata Narwa ja ümbruskonna ajaloo uurimisele ja koguda ning kaitsta wanawara.

4-liikmeline komisjon, kuhu waliti Ed. Maak, M. Speek, W. Söerd ja A. Soom, kirjutab alla põhikirjale, mis saadetakse ministeeriumile registreerimiseks. Pärast seda kujundatakse uuele seltsile juhatus, kes asub tööle.

Püütakse kalu keelupiirkonnas.

Narwa-Jõesuus on jõesuu pandud kalapüügi keelupiirkonna alla. Nüüd on kuulda, et üksikud kalurid püüawad kalu keelupiirkonnast.

Pühapäeval, 20. sept., kell ½3 p. l. on Narva Aleksandri kog. kalmistul surnuaia-püha puhul jumalateenistus laululehtedega.

Sügiseks

on õige aeg tellida „ALUTAGUSE ELU"

15. septembrist alates.

Talude oksjonid Eestis.

Oksjonite arw suureneb aasta-aastalt. — Kõrgeprotsendilised laenud taludele saatuslikud.

Eestis ei ole seni statistikat peetud wallas- ja kinniswarade oksjonite kohta, nagu seda tehakse Taanis, Rootsis ja Ungaris. Eesti talude oksjonite kohta on wõimalus saada andmeid kinniswara oksjonite kuulutistest „Riigi Teatajas". Nendest andmete alusel oksjonite arwu, talude suuruse, wõlakoormatuse jne. kohta püüab „Põllumajanduseturg" jälgida, kuidas seni raskused ja kriis meie talusid on wiinud oksjonihaamri alla.

Eesti 11 maad on erinewad mullastiku, taimestiku ja elanike jõukuse poolest. Petserimaal, kus põllumaaks liiwmullad ja elanikud enamikult wäikemaapidajad, on 5 1/2 (1926.—1931. a.) aasta jooksul ainult 3 oksjoni-juhtu, milline arw wäga wäike, wõrreldes meie jõukamate maadega, nagu Wiljandi- ja Tartumaa, kus isegi ühe aasta jooksul mitu korda rohkem oksjoneid.

Jõukamates maakondades talude omanikud on harjunud tegema rohkem wäljaminekuid, kui nende majapidamistest saadud tulu seda wõimaldab. Suurendatud wäljaminekute katteks hangiti laenusid lisaks, waatamata protsendi kõrgusele ja laenu kestwusele. Sarnased kõrgeprotsendilised laenud ei ole aga õigustatud põllumajanduses, kus kapitali ringkäik aeglane. Agarad põllupidajad lootsid laenudest saada üle tulude abil, mida tõotas neile anda ajakohaselt sisseseatud majapidamine. Loodetud tulud jäid aga saamata, tingitult kiirest hindade langusest.

Andmetest on näha, et kõige rohkem talude oksjoneid on Wiljandi- ja Tartumaal, kus 5 1/2 aasta jooksul (1926.—1931.) kummaski üle 170 oksjoni. Teises järjekorras oksjonite rohkuselt on Harju- ja Pärnumaa ning wiimasel kohal Petserimaa, kus ainult 3 talu oksjonil müüdi.

Üksikuid aastaid wõrreldes näeme oksjonite arwu aasta-aastast suurenemist. Oksjonite arwus erilist tõusu näitab 1930. ja 1931. aasta esimene pool, millal talude oksjonite arw, wõrreldes eelmiste aastatega, on tõusnud kahekordseks. Järsumaid tõuse oksjonite arwus on märgata 1927. ja 1928. a., millal meie põllumajandust tabas wiljaikaldus. Kuna suuremateks oksjoni kuudeks on kalendriaasta lõpukuud, siis wõib oletada, et käesolewal aastal oksjonile määratawate talude arw on kaugelt üle 100 protsendi suurem normaalsetest talude oksjonite arwust.

1. jaanuarist 1926. aastal kuni 1931. aasta 1. juulini on oksjoneil müüdud kõige enam 30—50-ha talusid. Suurtalusid, 50—100 ha, on, wõrdlemisi wäiketaludega, tublisti rohkem oksjonitel müüdud. Jälgides üksikutes maades oksjonil müüdud talude arwu leiame, et Wiljandi- ja Tartumaal on kõige rohkem suurtalusid läinud oksjonile, Wiru-, Harju- ja Pärnumaal aga rohkem keskmisi talusid.

Kõige rohkem on talundeid läinud oksjonile, millel wõlga 2.000—5.000 kr. Õige suur arw on ka neid talundeid, millel wõlga 5.000—10.000 ja üle 10.000 kr. Huwitaw on weel märkida, et 855 oksjonile määratud talu hulgas on 50 talu, millel üldise hüpoteegiwõlga ei ole, waid isiklikku wõlga.

Oksjonite lewimisel ilmneb kolm peatsentrumit: Wiljandi, Tapa ja Tartu ümbrus. Wähemateks lewimiskohtadeks on Wõru, Walga ja Rakwere linna ümbrus. Seega on oksjonid tulnud ette peamiselt linnade ümbruses ning lewinenud neist aasta-aastalt kaugemale.

Seitse nädalat „punasel maal".

Pjatiletka frondil—Uuralist Kaukasuseni.

Blokknoodiga viie-aasta-plaani kôige kaugematele eelpostidele.

I. Toitlusküsimus.

Igapäewases tarwituses olewatest kaupadest on suurem osa ratsioneeritud. Neid antakse kaardisüsteemi abil, wõi wähemalt lubatakse anda. Komissariaadi nimistu, mis toiduainete kõrwal iga kauba, mille järele tuntakse puudust, loetleb, sisaldab puuwilla, willa ja walmisriided, nahakaubad, rauasaadused ja jalanõud, tekstiilkaubad, naha ja metalli.

Kõigist igapäevases tarvituses olevatest kaupadest suur puudus. — Iga perekond seisab keskmiselt 2 tundi päevas „sabas".

See on kõik, mida elanikud tarwitawad. Ja neile kaupadele wõib weel juure lisada raswa, seebi ja tubaka.

Paljas tõsiasi, et elutarbeid saadakse jaokaupa, ei tähendaks weel erilist raskust, kui suudetaks neid tarbeid jaokaupagi anda. Lugu pole aga nii. Selle tagajärjeks on, et lewinenum näht tänapäewa Nõuk. Wenes on sabad, mis praegusele wene elupildile annab üllatawa sarnaduse sõjaajaga.

On arwestatud wälja, et iga perekond kulutab keskmiselt päewas wähemalt kaks tundi, et riiklikest kauplustest ja kooperatiiwidest wajaliselt toiduainete ja tarbeasjadega warustuda. Nõuk. Wenes elab 30 miljonit perekonda. Sel kombel kulutatakse päewas minimaalselt 60 miljonit töötundi, s. t., kui toetuda Stalini hinnangule, mille järgi maal on 8 1/2 miljonit käsitöölist, kes üle 15 a. wana, et Nõuk. Liidu elanikkonnal läheb täpselt sama palju aega sabades seismisele, kui seda käsitöölisil kulub ühel 7- wõi 8-tunnilisel tööpäewal nende tegewuseks.

Selle tagasihoidliku hinde juures pole wõetud arwesse seda kaotsiläinud aja hulka, mis kulub trammi, omnibuste ja raudteepiletite sabades seismiseks. Sel suwel ja sügisel oli maale puhkusele sõitjate tung nii suur, et juhul, kui taheti lunastada sõidupilet Kaukasusse, tuli terwe nädal enne rongi ärasõitu südaööst peale kuni kella 10-ni hommikul „lahingut" lüüa piletikassa ees.

„Sotsialiseeritud" sektor hõlmab täiel määral suurkaubanduse ja peaaegu kogu väikemüügi.

Juba enne wiie-aasta-plaani oli küll walmiskaupu riiklikes kauplusis ja kooperatiiwis üsna pisut saadawal, aga sel ajal oli weel erakauplusi, kust sai — olgugi ekstrawagantsete hindadega — kaupa osta. Praegu hõlmab riikliku plaanmajanduse-komisjoni andmete järgi „sotsialiseeritud" sektor enam kui 99 protsenti suurkaubandusest ja enam kui 89 protsenti wäikemüügist. Praktiliselt see tähendab, et enam pole üldse eraettewõtteid.

Siiski wõrdlemisi tähelepandaw käsikaubitsemine on olemas. Tõenäoliselt seetõttu riiklik plaanmajanduse-komisjon erawäikekaubandust ei wähemale kui 11-le protsendile on hinnanudki. Pärast seda, kui läinud kewadel trummipõrin kuulutas kolhooside-frondil taganemist, andis walitsus dekreedi juhatustega maksu- ja muile ametkonnile, et need enam talupoegade kaubitsemisse end ei segaks. Igale talupidajale pidi olema waba ilma maksuta oma kaupa müüa — ajal, kohas ja hinnaga, nagu see talle meeldib.

Taganemine kolhooside—frondil elustas turukauplemist.

See andis äkki kõiksugustele käsitöölistele ja talupoegadele wõimaluse aia- ja meiereisaadustega kaubitseda. Jalamaid tekkisid kõikjal Moskwas wäikesed turukeskused, kuhu koguneb tosin wõi enam talupoegi, igaüks oma munapangega, wõipütikuga ja heade kartulitega.

Palju suurema tähtsusega kui need turud on suured wahetusturud Smolenski ja Suhharewski.

Suhharewski turu ajalugu rewolutsioonipäewist alates kuni tänini tähistaks tõetruumalt kui miski muu enamlaste püüdmiste käiku erakaubandust häwitada. Waremast seisundist enne-sõja-aegses Moskwas rikaste talupoegade kaubitsemiskohana sõjakommunismi päewini, selle turu suurima mõõnani, mil kauplemist karistati mahalaskmisega, sealt tõus uue majanduspoliitika mugawaile sissetulekuile ja nüüd jälle langus piinatud talupoegade ja ärahirmutatud käsikaupmeeste armetuni kaubitsemiseni, — Suhharewski turg on kannatanud nii palju, nagu seda ei ükski asutis selle kolmeteistkümne mässulise aasta kestel. Ta on kõikidele tormidele wastu pannud ning mõned kogenud kaupmehed arwawad lootusrikkalt, et ei ole midagi hullemat kui see sõjakommunism. Teised tunnewad lähenewat ilmamuutust ja arwawad, et käesolewas on tegu ainult waheajaga, mille järgi wõib-olla wiimsedki, üksikud kaupmehed pühitakse pühkmehunnikusse.

VÜRST STARHEMBERG.

Austria fascistliku „Kodukaitse" üleriiklik üldjuht, on mässukatse pärast vangistatud.

Narwa kunstnikud korraldawad näituse.

Wiimasel Narwa kunsti-ühingu koosolekul otsustati ära pidada 14. nowembril Narwas kunstinäitus. Näitusel esinewad kunstnikud A. Siiwart, W. Peil, A. Tuisk, A. Normak ja Iljin, kes on kunsti-ühingu liikmed. Näitusel on antud wõimalus töödega esineda teistel Narwa kunstnikel, kes ei ole registreeritud kunsti-ühingusse. Näituse ajal korraldab ühing suurejoonelise palli.

Weel wiis a. „wõlgade pühapäewa"?

Ühendriikide pangamehed soowitawad sõjawõlgade ja heakstegemisemaksude moratooriumi pikendamist.

Mellon pooldab 3-aastast moratooriumi.

Nagu „New-York Evening Post" teatab, Federal Reserve Boardi konsultatiiwse nõukogu liikmed on president Hooverile soowitanud pikendada tohe sõjawõlgade ja heakstegemisemaksude moratooriumi ühe aasta pealt kolme wõi wiie aasta peale. Kolmeaastast moratooriumi pooldawat ka Mellon, ühendriikide warasekretär.

See teade ei ole leidnud ametlikku kinnitust. „New-York Times" kirjutab, et kuigi lükatakse ümber teade, et Federal Reserve Boardi konsultatiiwne nõukogu olewat president Hooverile soowitanud moratooriumi pikendamist, ei ole siiski ümber lükatud seda, et „pangamehed", kes esindawad suuri rahwuslikke huwisid ja kelle arwamistega tuleks arwestada, presidendile ülaltähendatud suunas surwet on awaldanud.

Sama leht kirjutab, et president Hoover olewat weendumusel, et kuni Euroopa riigid oma poliitilisi asju ei ole korraldanud, nii kaua ei suuda ühendriigid mingi abinõuga nende majanduslikku seisukorda parandada. Olewat siiski arwata, et juba warsti saab teatawaks, kas Hoover üldse pooldab sarnast algatust wõi mitte. Ühe „Exchange Telegraph Co" telegrammi järgi olewat enam-wähem kindel, et moratoorium pikendatakse ühe aasta wõrra.

Ligi 1500 kr. tuletõrjele toetust.

Tuletõrjepäeva korjanduse kogusumma Narvas ületab mulluse.

Tuletõrjepäewa korjanduse kokkuwõtetest Narwas selgub, et 7 seltsi karpidega ja lehtedega kokku on korjanud 1.468 kr. 79 senti, mis ületab mulluse korjandusesumma. Üksikute seltside korjandussummadest kõige suurem kuulub Peetri tuletõrjeseltsile, kes on karpidega korjanud 200 kr. 48 s. ja lehtedega 343 kr. 18 s., kokku 543 kr. 66 s. Korjandussummalt järgneb linna tuletõrjeselts — 293 kr. 6 s., karpidega 152 kr. 59 s., lehtedega 140 kr. 47 s.; Jaanilinna — 221 kr. 26 s., karpidega 98 kr. 81 s., lehtedega 122 kr. 45 s., kalewiwabriku — 125 kr. 50 s., karpidega 61 kr., lehtedega 64 kr. 50 s., linawabriku — 119 kr. 37 s., karpidega 37 kr. 32 s., lehtedega 82 kr. 5 s.; tuletõrje-sanitaarselts — 100 kr., karpidega 43 kr. 66 s., lehtedega 56 kr. 34 s.; Kreenholmi — 65 kr. 94 s., karpidega 6 kr. 44 s., lehtedega 59 kr. 50 s.

Korjandusele aitas märksa kaasa ilus ilm.

Ametniku asemele kartoteek.

Narwa linna elektriosakonnal on kawatsus tellida wälismaalt kartoteekkaste, mille abil on wõimalik lihtsustada kantselei asjaajamist. Praegu on woolutarwitajad, keda arwult ligi 3000, kantud sisse raamatuisse, milliseid on üle 20-ne. Et ühel kantselei-ametnikul käib üle jõu töö, siis oli kawatsus wõtta lisajõuna ametisse üht isikut. Kartoteek toob aga töös tublisti lihtsustust ja seetõttu ei oleks tarwidust uue ametniku palkamiseks.

Üürilepingu sõlmimisel tülli.

Nüüd 10 päewaks prii korter arestikambris.

15. skp. karistas Narwa 2 jsk. rahukohtunik Jaan Sakkeust 10 päewase arestiga selle eest, et ta Grigori Usarowile kaks korda wastu nägu lõi.

Juuni alul k. a. oli G. Usarowil ja J. Sakkeusel teoksil üürilepingu sõlmimine. Lepingu allakirjutamisel aga leidis kaebealune, et leping ei wasta kokkuleppele. Ta haaras lepingu ja pani taskusse, kuna aga Usarow lepingut tagasi nõudis tekkis rüselemine, milles Sakkeus lõi Usarowit kaks korda näkku.

Ülekuulamisel selgus, et löömine tõesti aset leidnud, kuid süüdlaseks kaebealune ennast siiski tunnistada ei taha, kuna Usarow talle enne kallale tunginud. Kaebealune ei jätnud enne kaebaja süüdistamist kui kohtunik talle selgeks tegi, et omaltpoolt wõib samuti kaebus sisse anda. „Lähete koos kinni, istute ühes kambris ja lepite wõib-olla äragi", lohutas kohtunik ja mõistis J. Sakkeuse 10 p. aresti. Kohtukulud kaebealuse kanda.

Nõukogude töölise tööpäev.

8 tundi kulub tööle, 8 tundi magamisele ja 8 tundi . . . sabades seismisele.

„Wetschernjaja Moskwa" toob moskwa perenaiste kohta järgmise tööpäewa jaotuse: 8 tundi tööle, 8 tundi magamisele ja 8 tundi „sabades" seismisele — ning ütleb, et „see ei ole liialdus". Statistikud on ligikaudse täpsusega wälja arwestanud, et üksi 4 kuuga moskwa perenaised kulutawad sabades seismisega rohkem aega kui läheks uue suurejoonelise „Nõukogude palee" ehitamiseks.

India nõuab täielikku iseseisvust.

Gandhi julged sõnad ümmarguse-laua-konverentsil.

Macdonald ja Gandhi kohtavad.

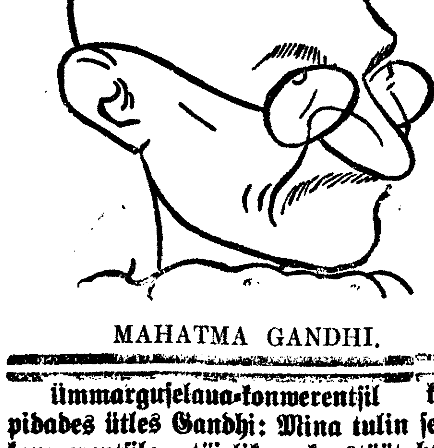

MAHATMA GANDHI.

Ümmarguselaua-konwerentsil kõnet pidades ütles Gandhi: Mina tulin sellele konwerentsile täieliku koostöötahtega. Tahan teha kõik, mis wõimalik, et leida kokkuleppe punkte. Mina ei soowi sugugi wõimudele raskusi sünnitada. Kui peaks selguma, et mina sel konwerentsil kasulik ei suuda olla, siis lahkun siit ilma kõhklemata.

Gandhi luges ette Kõik-India kongressilt saadud mandaadi, milles kongress seletab, et India eesmärgiks on ja jääb täieliku iseseiswuse saawutamine. Kongressi delegatsioon peab töötama selle eesmärgi saawutamiseks. Eriti peab India saama endale kontrolli sõjawäe, wälispoliitika, rahanduse ja majanduspoliitika üle. Edasi tuleb ette wõtta wali erapooletu uurimine Briti walitsuse rahanduslikkude tehingute kohta Indias. Tuleb uurida ja kindlaks määrata mõlema poole kohustused. Kummalegi poolele peab jääma õigus ühendust oma heaksarwamise järgi katkestada.

Edasi ütles Gandhi: Kõik-India kongress, kes esindab miljoneid waikiwaid ja poolnäljaseid hindulasi, soowib ühendust Suur-Britanniaga, kuid ühendust, nagu see on ainult üheõiguslikkude wahel. See ühendus wõib olla katkematu, kui Jumal seda soowib, kuid mitte niisugune ühendus, mis pannakse peale ühe rahwa poolt teisele.

Rahanduslikkude kohustuste kohta ütles Gandhi, et Kõik-India kongressil ei tule mõttessegi tagasi lükata kohustusi, mida ta õiguse järele peab täitma. Kui India on aus riik, siis tasub ta iga penni oma wõlgadest.

Gandhi ütles weel: Ennemalt olin ma uhke, et wõisin end nimetada Briti alamaks. Nüüd eelistan ma end nimetada ennem mässuliseks kui alamaks. Kuid siiski tahan ma olla mitte Briti riigi, waid Briti commonwealthi kodanik.

*

Keset ümmarguse-laua-konwerentsi ettewalmistusetöid tuleb lugeda tähtsaimaks aktiks Gandhi ja Macdonaldi kohtamist, mis sünnib Dorchesteri toredushotellis. Ajakirjandus annab sellele kohtamisele erilise tähtsuse, kuna isiklike heawahekordade sõlmimisest Macdonaldi ja Gandhi wahel wõib suuresti oleneda konwerentsi kordaminek. On teada, et Gandhi ebaharilikult mõjutab isiklikest muljeist. Kokkulepe Gandhi ja India asekuninga lord Irwingi wahel tõenäoliselt ei oleks tulnud toime, kui mõlemad tegelased poleks lähenenud ükstelsele kui inimesed. Kuna nii Macdonald kui ka lord Irwing on religioossed inimesed, nende ja Gandhi wahel wõib leiduda mõningaid lähedaid kokkupuute-punkte.

Londonisse saabunud, Gandhi pole loobunud oma harilikust eluwiisist. Ta tõusis kell 1/25 hommikul, siirdus wõõrastemaja katusele, kuhu Hindu rahwuslaste juhile on seatud sisse eriruum, ja Londoni magawa majade-mere kohal süwenes palwesse.

Vaene kerjusmunk.

Gandhi prantslastele sensatsiooniks.

Hindu rahwuslaste juht Mahatma Gandhi saabus aurikul „Rajputana" Marseilles'i sadamasse. Ta muutus Prantsuse sadamalinna sensatsiooniks. Sadamas oli teda terwitamas hiigla rahwahulk ja üliõpilased korraldasid tema auks suure meeleawalduse.

Gandhi ei petnud prantslaste ootusi oma erakorralise ülesastumisega. Ta tuli aurikult maha palja jalu ja idamaises kerges riietuses. Astunud sadamakaile, tundus temale Prantsusmaa pind siiski liig jahedana ja ta laskis enesele sandalid jalga panna. Gandhi käeranddmetel rippusid ketruspoolid ja kell. Rahwahulga terwitustele wastas ta omalt poolt ja alistus nähtawa heakskiitmisega päewapildistajate ja ajalehereporterite tormijooksule.

Erilist rõõmu tegi ajakirjanikkudele Gandhi jutuajamine tolliametnikkudega. Kui tolliülem küsis, kas Gandhil on midagi tollitawat kaasas, wastas hindude juht: „Olen waene kerjusmunk ja kogu mu warandus koosneb kuuest ketruspoolist, mõnedest wõileibadest ja kannust kitsepiimast, kuuest kodukoetud linasest kehakattest, ühest käterätikust ja minu kuulsusest, millel ei wõi suurt ainelist wäärtust olla". Tolliinspektori küsimuse peale, kas Gandhil on kaasas sigarette, sigareid, alkoholi, tuleriistu wõi uimastusaineid, wastas Gandhi: „Oh ei! Ma ei ole kunagi suitsetanud ega joonud ega tarwitanud uimastusaineid. Ka ei kanna ma relwu, kuna olen ju passiiwse wastupanu eestwõitleja".

Järgmisena tuli tolliwõimude ette miss Slade, Inglise admiral Slade'i tütar, kes loobus läänemaisest elust ja 6 aastat tagasi hakkas hindulase Gandhi õpilaseks. Tolliinspektori küsimuse peale: „Kas teie olete miss Slade?", wastas küsitaw „Ei, miss Slade suri kuus aastat tagasi. Mina olen Mira Ben, Mahatma Gandhi õpilane". — „Kas olete Inglise alam?" — „Ei, ma ei ole kellegi alam, wälja arwatud Gandhi alam, keda loen oma isaks". Inspektor sattus piinlikku seisukorda. Kuna aga usutletaw ei näinud hädaohtlik wälja, kandis sandaale paljastel jalgadel, ega omanud nähtawasti muud warandust, pääses ta tollist läbi.

Lihakarn tules.

Hiljuti ehitatud J. Vindi lihakarnis puhkes seletamata põhjusel tuli. — Kogu alev oli tuleohus.

Südaöine tulehäire Jõhvis.

Öösel wastu neljapäewa, umbes kella 3 paigu, märgati Jõhwis, Narwa mnt. nurgal asuwast Jaan W i n d i lihakarnist tuleeke wälja tulewat. Silmapilk lõi alewiööwaht tulekahju häire lahti. Kohalejõudnud tuletõrjujad suutsid waewu weel hädaohtlikuks muutunud tulele piiri panna. Karni sisemus on täiesti rikutud. Õnneks oli hoonel plekk-katus, mis tuld nii kaua waos hoidis, kui weega jaole saadi.

Tegemist on siin ilmselt süütamisega. Eelkõige lihakarnis polnud üldse pliitat ega korstnat, samuti ei olnud seal kütmisel priimuski. Teiseks sulges karnipidaja karni ukse eelpäewal kell 7 ning hiljem seal üldse ei wiibinud, kuna tulekahju aga juhtus öösel kell 3. Kelle kuri käsi siin oli mängus, on praegu wõimata öelda, kuid asja kohta on alatud eriti walju juurdlust ja seda juba sel põhjusel, et selle tulekahjuga oleks wõinud terwe kwartaal tulesöödaks langeda, kuna siin, kui wanema aja alewiosal ei ole tulemüüre. Samuti asusid samas läheduses kuuris ärimees A. Willersi petrooleumi ja bensiini nõud.

J. Windi lihakarn, mis ehitati alles tänawu, asub Dawidowi pärandustombu maal ning, nagu kuulda, oli selle karni ehitamisloa wäljaandmisel üksikuid sekeldusi.

Lihakarn oli kinnitatud Eesti Lloydis 1500 krooni eest.

Narwa-Jõesuu Wirumaal suurim raamatulugeja.

Järgnevad avalikkude raamatukogude tarvitamise elavuselt Vohnja vald ja Jõhvi alev.

Wiru maawalitsuse haridusosakonnas on walminud kokkuwõte awalikkude raamatukogude tegewusest 1930/31. a. (linnad arwestamata). Aruandest selgub, et loetud raamatuid ühe piirkonnas asuwa elaniku kohta oli kõige enam N a r w a - J õ e s u u s — 3,78. Oletatawasti on seda arwu teatawal määral aidanud tõsta suwitajad. Järgneb W o h n j a walla awalik raamatukogu 2,14 raamatuga ühe elaniku kohta ning J õ h w i a l e w 2,04 raamatuga. Kuna praegused andmed käsitawad ainult awalikke raamatukogusid, siis näit. Jõhwi alewis raamatukogude tarwitamist ei saa selle järgi otsustada, kuna peale awaliku on siin weel üks eralaenukogu ning raamatukogud 4. pataljonis ja keskkoolis. Kõige wähem on awalikke raamatukogusid tarwitatud Kose wallas—0,16 raamatut ühe inimese kohta, Järwe wallas—0,17 raamatut, Maidla wallas — 0,19 r., Starjatina ja Sõmeru waldades — 0,34 r. ning Püssi wallas — 0,36. Kunda alewis on ka wähe — 0,58. Üle maakonna teeb keskmine sama üksuse juures 0,82 raamatut.

Käesolewal eelarwe aastal on alewid ja wallad raamatukogudele määranud toetust 6 senti ühe elaniku kohta, läinud eelarweaastal oli see 5,7 senti.

Kreenholmi haigekassa volinikud koosolekul.

Haigekassa 8 kuu tegewuse aruanne kinnitati. — Sissetulekuid 20.764,02 krooni ja wäljaminekuid 20.861,68 krooni.

Kolmapäewa õhtul oli Kreenholmi haigekassa wolinike koosolek haigekassa ruumides. Kinnitamisele esitas juhatus haigekassa 8 kuu tegewuse aruande. Haigekassal on olnud sissetulekuid aasta algusest kuni 1. sept. 20.764,02 krooni ja wäljaminekuid 20.861,68 kr., tagawarakapitali ülejääk 5.707,46 kr. Kassas peaks olema tagawara-kapitali 6.751,79 kr., kuid osa sellest kasutati liikmetele wäljamaksmiseks, seega on puudujääk 1.044,33 kr. 8 kuu kestel on puudujäägi summa wähenenud ja on loota, et aasta lõpuks kassa tegewus näitab isegi wäikest ülejääti. Aruanne kinnitati wolinike poolt.

Kõne alla tuli ka uus töölis-kindlustusseaduse eelnõu. 2-tunnise waieluse järele ei osatud wõtta mingit seisukohta eelnõu suhtes, mispärast otsustati kutsuda kokku uus koosolek kahe nädala pärast.

Peo-kaklejale 7 päeva.

Tungis Udria muusika-haridusseltsi peol kallale.

15. skp. mõistis 2. jsk. rahukohtunik Nikolai S a n d'i joobnud olekus awalikus kohas máratsemise eest 7. päewaks aresti.

24. mail k. a. tuli N. Sand joobnud olekus Udria muus.-harid. seltsi „Olewi" peole, kus hakkas löhkuma ja märatsema, tungides Alfred R ä t s e p a l e kallale. Kuna tunnistajatega kaebealuse süü kindlaks tehti, määrab kohus N. Sandile, kes juba warem kord samalaadilise sunteo eest karistatud, awalikus kohas märatsemise ja kallaletungimise eest 7 päewa aresti. Ühtlasi jääwad kohtukulud kaebealuse kanda. Siiski pääses mees tunnistajate päewapalga ja sõidukulude maksmisest, kuna tunnistajad esinesid taju nõudega alles peale kohtuotsuse tegemist ja siis oli juba hilja.

Protokoll märgib eksimusi...

Naised tülis. Erra walla kodanik Alide Lustig teatas ametiwõimudele, Pauline Warinurm on laimanud teda kirjalikult.

Riiete-tüli Erras. Luise Eero, kes elab Erra wallas, süüdistab Adolf Eerot, et wiimane ei andwat wälja tema riideid.

Wõttis omawolilisest ratta. Püssi walla kodanik Johannes Lamburi jalgratta omandamises süüdistatakse Eduard Winni.

Karjatas loomi omawoliliselt. Kohtla w. kodanik A. Morkin süüdistab omawolis Eduard ja Anna Saart, kes olewat kasutanud tema maad.

Lapsepeksja wastutusele. Maidla walla kodanik Salme Pulwer süüdistab Rudolf Lukkert, kes olewat peksnud tema alaealist last.

Räpane söögimaja. Kohtlas tehti protokoll Natalie Kosiowile, kelle söögim. walitses mustus.

Wõttis ratta ja unustas tagasi toomata. Erra w. kodanik Aleksander Kalter teatas politseile, et Woldemar Kraan olewat wõtnud tema jalgratta ja pole seda enam tagasi toonud.

Tegi maksuta sõitu. Jõhwi alewis elutsew autojuht Richard Romm teatas politseile, et Johannes Ninepuu sõitnud tema taksiautoga ja jätnud arwe maksmata.

Lärmitses wõõras elukorteris. Tudulinna wallas tehti protokoll Paul Wausile, kes lärmitses wõõras elukorteris.

Tige koer tappis lamba. Kiwiõlis Jaan Treiholdt süüdist. Anton Lekki ja Karl Koorat, kelle tige koer tapnud tema lamba.

18 õnnetusjuhust. Läinud nädala kestel registreeriti Wiru tööstusrajoonis 18 õnnetusjuhust töölistega.

Kreenholmis töötab 2126 töölist.

Kreenholmi puuwillawabrikutes töötab praegu 2.126 töölist. Peale selle on Kreenholmis majateenijaid 55. Kui midagi erilist ei juhtu, siis jääb talweks edasi töötama Kreenholmi wabrik sama arwu töölistega.

Kreenholmis suwised remonttööd lõpul.

Lähemal päewil jõuawad lõpule Kreenholmis suwised wälisremont-tööd. Suwe kestel on asfalditud wiiendik kõniteest, mis läks maksma üle 2000 krooni. Teiseks suuremaks tööks oli filtrimaja juures jõekalda kindlustamine. Nimetatud kohas paekallas oli sissekangemisel ja seadis kukkumisohtu filtrimaja. Tänawu kindlustati jõekallas ja see töö läks maksma 3500 krooni.

Metsawedu odawamaks Sonda-Mustvee raudteel.

Sonda-Mustwee raudteel tariifinõukogu otsustas alandada metsasaaduste weotariifi 30 prots. wõrra. Metsaweo tariif oli ka seni 10 prots. madalam üldisest weotariifist.

Kes korjas Udria kooliõpetaja wallandamiseks allkirju?

Nagu kohapealt teatatakse pole Udrias allkirjade korjamine kohaliku kooliõpetaja wallandamiseks mitte üksi poepidaja A. W. teene, waid lastewanemad, soowides oma lastele algharidust ka muusikas, esitasid oma allkirjadega warustatud kooliõpetaja wallandamise nõudmise wallawolikogule otsustamiseks. Ja teatud poolt lewitatud kuulujutt, nagu oleks kogu allkirjade kogumine kohaliku poepidaja isiklik intriig, wastutasuks selle eest, et kooliõpetaja prl. S olewat kunagi waremini keeldunud andmast wallawanema walimisel häält tema kasuks, on alusets, sest prl. S. pole wallawolikogu liige ja ei saa seega wallawanema walimistest osa wõttagi.

Kursuseid omawalitsuseteenijaile.

25. sept. algawad Narwa linnateenijate-ühingu korraldusel eesti keele kursused, mis kestawad 3 kuud, ja raamatupidamise kursused, mille kestwus 6 kuud. Kursused peetakse linnaraekojas ja on ainult omawalitsuste-teenijaile.

Rakwere maantee wihmawesi kirikuauku.

Maanteede tegemine Jõhvi alevis lõpukorral.

Lähemail päewil algab Jõhwi alewis maantee tegemine alewiwalitsuse maja eest kuni alewipiirideni Tallinna maanteel, kuna Narwa poole minewa osa tegemine on lõpukorral. Nüüd alataw osa, Turuplatsi weer ja Rakwere maantee tehakse tsement-makadamist. Ühtlasi juhitakse wasakule teeweerele kogunew wihmawesi maantee alt läbi kirikuauku, kuna seni wesi peale wihmawalanguid leidis omale ainukese tee hoowidesse. Weetoru paigutamine ongi praegu käsil. Kõneall olewat maanteed teeb teatawasti Wiru maawalitsus ning weejuhtimise praegust lahendusmiisi palus alewiwalitsus kohalikult teemeistrilt ja teeehitajailt juba kewadel, kui teetegemist alati.

Põllumajanduspäew Atsalamas.

Atsalama põllumajandusühingu korraldusel peetakse pühapäewal, 20. septembril, Atsalama rahwamajas põllumajanduspäew. Päew algab kell 1 p. l. küpsi wõistlusega. Sellele järgnewad referaadid: 1) „Karjakaswatuse korrastamine praeguste turuhindade juures — T. Taksas. 2) „Seakaswatus majapid. haruna" — Pärnamägi ja 3) „Päewakusimusi taimekaswatusest" — E. Timusk. Wiimases referaadis puudutatakse ka käesolewa aasta kartulisaagi realiseerimise wäljawaateid.

NMKÜ populaarteaduslikke loenguid korraldama.

27. sept. korraldab Kreenholmi NMKÜ Kreenholmi rahwamajas populaar-teadusliku loengu. NMKÜ hakkab korraldama sellaseid loenguid tulewikus wähemalt üks kord kuus.

Tööbörsi andmetel 256 töötut.

18. sept. oli registreeritud Narwa linna tööbörsis 172 meest ja 84 naist, kokku 256 töötut. Mullu samal ajal oli registreeritud Narwas waewalt 100 töötut.

Narva teater.

Gellin & Borgström'i teine ja viimane kontsert „Võitlejas".

Alandatud hinnad.

Pühapäeval, 20 sept. esinevad teist korda „Võitlejas" maailmakuulsad kunstnikud G e l l i n ja B o r g s t r ö m. Esimene kontsert Narvas läks haruldase edu tähe all. Publiku tormiline ovatsioon oli ennenägematu. Vahepeal on kunstnikud Tallinnas, Tartus, Pärnus j. m. esinenud ja igal pool hiilgava menu osaliseks saanud.

Narva teatri juhatusel on korda läinud saavutada kunstnikkude nõusolekut teiseks kontserdiks, millist harukordset juhust ei peaks keegi kasutamata jätma.

Algus kell 8.30.

Teatribüroo.

N. E. S. „Ilmarises".

Täna, laupäeval, II-ne valsside õhtu. Homme, pühapäeval, kell 4 päeval rahvaetenduseks Agnes Taari uusim algupärand „Emake maamuld" — 3 vaatuses, A. Arry lavastusel. Näidendis tegevad: V. Kärdi, R. Valdhof, H. Jürgens, E. Turpan, E. Timusk, J. Roletsky, A. Arry, A. Stern, J. Püss, A. Lipsto, J. Ende, M. Pärn, M. Raja ja t. Päästähed ainult 15 senti.

Kell 9 õhtul — kirevõhtu tavalise tujuküllusega.

Linnavalitsuse otsuseid.

Lubati avada uus juukselõikuse äri ja korraldada kaks loteriid.

Linnawalitsus lubas awada Helene W ä l j a l Suur tän. nr. 22 juukselõikuse-äri. Linnawalitsus otsustas A. Orloffi nimelise wanadekodu hoone hooldajaile ülesöelda rendileping aastase tähtajaga. 1932. a. 1. sept. arwatakse jõudwat uue wanadekodu ehitustöödega lõpule ja wanakesed wiiakse üle uude majja. Linnaameti peakantseleisse wanem-ametniku A. Friedentali asemele kinnitati ametisse prl. E. L õ õ t s m a n n ja wiimase asemele noorem ametnik Renate I l w e s. J. G r a u b e r g i l lubati awada Salme tän. nr. 4 suhkru ümbertööstuse töökoda. Loteriideks anti luba wene emigrantide õpetajate-seltsile 20. dets., Narwa raamatukogu-seltsil pikendati loterii tähtaega 1. nowembrini, wene rahwus-liidu Narwa osakonnal lubati pidada loterii 6 dets., Narwa linna lastekodu õpetaja E d u a r d S i i w e l t wabastati omal palwel senisest teenistuskohalt. M. B õ s t r o w i l lubati awada piimapood Tartu tän. nr. 15.

Pikk kohtukäimine.

Narva vangla endised ametnikud võitsid protsessi.

Wangimajade walitsuse direktori A. Pressi ja Narwa wangla endiste ametnikkude Helene Kotowi ja Marie Wahteri wahelistel protsessidel ei näe enam lõppu olewat. 11. skp. oli riigikohtu administratiiw-osakonnas jälle arutusel dir. Pressi poolt wallandatud ametnikkude H. Kotowi ja M. Wahteri erakaebused. Wiimased kaebasid selle peale, et dir. Press ei olnud nende riigikohtule esitamiseks antud kaebustele käiku annud, waid kaebused nende esitajatele tagasi saatnud. Riigikohus tühistas direktor Pressi määrused kaebuste tagasisaatmise kohta.

Nii on siis wangimajade walitsuse juht kõik Helene Kotowiga ja Marie Wahteriga olnud protsessid riigikohtus kaotanud.

Oksjonite-uputus Mäetagusel.

Käesolew aasta kujuneb Mäetagusel paljudele majapidamistele raskeks. Ei suudeta enam wõlgasid tasuda, ja ees on oksjon. Seegi waranduse-natuke, mida suudetud waewaga koguda läheb oksjonitel pool-muidu wõõrastesse kätesse.

Mäetaguse postkontori seinal wõib terwelt kaheksateistkümmend (18!) oksjoni kuulutust näha, peale selle on oksjonikuulutusi wallamaja seinal, mis kõik tulewad käesolewa kuu jooksul täitmisele.

Punase Risti karbikorjandus.

Pühapäewal, 20. sept., korraldab Punase Risti Narwa osak. Narwas karbikorjanduse.

Perekonnaseisuteateid.

Läinud nädalal registreeriti Narwa linnaperekonnaseisuametis:

sünde: Iraida Kriworukow; Alfred Kasu;

abiellumissoowe: Andrei Salza ja Wiktoria Grünberg; Richard Bürger ja Alide Krug; Julius Mikk ja Pauline Mit; Erich Pikkel ja Amanda-Pauline Pentus; Johannes Swalbe ja Magdalena Kross; Johannes Silmato ja Elfriede Siik; Anton Karu ja Miina Lode; Konstantin Anton ja Ekaterina Issakow; Roman Luht ja Karin Roots;

abiellumisi: August Waatsep ja Liina-Rosalie Kuulberg; Nikolai Uljanow ja Jewgenia Kondratjew;

surmajuhtumeid: Weera Albert, 33 a. wana; Sergei Selin, 52 a. wana; Maria Platow, 27 a. wana; Gustaw Korpus, 67 a. wana; Liisa Priidulind, 68 a. wana.

Tammiku uppunu maeti Jõhvi.

Läinud pühapäewal Tammiku asunduses tiigi ääres kangestussurma leidnud wanem-allohwitser Gustaw Engel maeti 16. skp. Jõhwi kalmistule.

Õpperuumid Kreenholmi kaitseliidu üksusele.

Kreenholmi wabrikuwalitsus annab wabriku kaitseliidu üksusele õpperuumid, millised seni puudusid, 2. politsei jaosk. kõrwal asuwasse hoonesse.

Jõhwi alewi kaitseliidu patarei õppus

on pühapäewal, 20. septembril, kell 10 hommikul. Kogumine Ühispanga õue.

Kaitseliidu teade.

Narwa kahurwäe kaitseliitlastel pühapäewal 20. skp. kell 10 hommikul koguda 3-dasse patareisse, ratsa sõiduks. Kulla sinelites ja püssidega.

Patarei pealik.

Wabadussõjas langenud kangelaste mälestamine,

mis möödunud pühapäewal wihmase ilma tõttu ära jäi, teostatakse, kui ilm on ilus, tulewal pühapäewal sama kawa järgi: Kui mõni organisatsioon muutunud päewa tõttu osa wõtta ei saa, wõi mõni organisatsioon, kes ennast weel üles andnud ei ole, rongikäigust osa wõtta soowib, siis palutakse sellest teatada telefonil — kaitsewäe 6.

Sport:

Hokiklubi ja „Võitleja" kohtuvad.

Pühapäeval kell 4 p. l. kohtavad jalgpallis Hokiklubi ja „Võitleja" esimesed meeskonnad majaomanik Minkovi poolt välja pandud karika peale. Karikat tuleb kaitsta 2 aastat järjest või 3 vaheldamisi. Mõlemad meeskonnad esitavad oma parema garnituuri, et näidata milline Narva meeskond on tänavu parem Narvas.

Karikavõistluseid jalgpallis.

Kolmapäeval võistlesid jalgpallis linavabriku spordiplatsil Hokiklubi 2. ja NMKÜ meeskonnad väikemajaomanike seltsi poolt välja pandud karika tsüklis. Mäng lõppes 1:0 (0:0) Hokiklubi eduks.

Neljapäeva õhtul võistlesid sama karika tsüklis „Võitleja" 2. ja „Astra". Tasavägine mäng lõppes 1:0 (0:0) „Astra" eduks. Astralased saavutasid võiduvärava mõni minut enne mängu lõppu.

Narva-Tartu linnadevõistlus jalgpallis.

27. sept. peetakse Narva-Tartu linnadevõistlus jalgpallis. Narva koondus on koostatud „Võitleja", Hokiklubi ja „Astra" meeskondade mängijaist. 28. sept. mängib Tartu koondusega „Võitleja".

228

Tine hakkas talle kaela ja suudles teda suule.

Sekund hiljem awanes uks, lambakoer tormas sisse ja wallutas Martini ägedate õrnuseawaldustega.

Kaks taati seisid läwel.

Isa hääl ütles tasa: „Martin...!"

Christoph hüüdis, peaaegu nuuksudes: „noorhärra...!"

Kambrist wäljus suur, paks ja tugew Marie. Ta oli samuti jahmunud, nagu Adeele; ainult mitte nii waldawalt.

Lambakoer Kicks märatses õrnuses.

Ta aitas kogu stseeni uuesti liikumusele.

L õ p p.

225

Adeele waatas talle otsa suuri õõguwi silmi:

„Ja siis pesi ta kohe oma käsi! Ma waatasin hiljem wett, millega ta pesi, ja rätikut, millega ta oma käsi kuiwatas... kõik oli werega!"

Tine ehmus.

„Ja mõelge ometigi, preili!" Adeele oli meeleheitel, hoidus aga liikumatult, ainult tema papagoihääl oli nagu tumeda ja hirmunud kõlaga, „mõelge ometi! Ta on läbi ja läbi hea hingega inimene. . . tõesti hea hingega. . . ainult äge! Tõesti, ma ei tea mitte. . . wõib olla omas ägeduses. . ."

Tine tegi kohkunult tõrjuwa liigutuse.

Adeele jättis lause pooleli ja ohkas: „Kui ta tegi, siis tegi ta seda ainult oma headuse sunnil. . . mitte omale. . . ei midagi soowi ta endale. . . ainult meie heaks tegi ta seda. . ."

Tine waikis. Temas ringlesid kõik kohutawa hooga, nagu langeksid kõik rusudeks.

„Preili Schaffner," palus Adeele, „ma jätan need esemed siia! Palun, lubate! Ma ei müü neid mitte! Ma ei suuda seda endale lubada!"

„Ei!" sõnas Tine otsustawalt. „Wõtke aga jälle kõik kaasa! Ma tulen teiega ühes! Ma tahan temaga ise kõneleda!"

Adeele pakkis ehted hirmunud sõrmi korwi. Teel pidi ta tublisti pingutama, et Tinele, kes ruttas järele jõuda.

Ta muutus hingetuks, kuid Tine ei märkanudki seda. Tal oli nii suur hirm Martini pärast, et mured Peetri pärast koguni unusid. Tine kaasas tundis ta end kaitstud politsei ja wangistamise eest.

Narva teater „Võitlejas“
Pühapäeval, 20. septembril 1931 a. algus kell 8.30 õht.
Harmoonika-virtuooside
Gellin & Borgström'i
teine ja viimane
kontsert.
Palju uusi palasid.
Piletid kr. 1—1.50 Piletid kr. 0.25—0.50
Eelmüük: „Kooli“ ja Võhma kaupluses ja kassas kaks tundi enne algust.

Soovitan kõrges väärtuses mitmesuguseid
Balata rihmasid
Jlmakuulsaid
Riia tuulikuid
A. VILLERS, JÕHVIS, TURU PLATS Nr. 7

MATMISE BÜROO
WIRUWERE.
NARWAS, BALTI TÄN. 6.
Walmistan odawa hinnaga kiirelt ja korralikult igasuguseid maitserikkaid kirste tellimise peale. Suur tagawara laos saadawal
kirste, metall- ja palm pärgi
odawa hinnaga.
Üüritakse wälja lahtiseid ja kinniseid (must ja walge) täiesti korras wankreid.

Narva teater.
Pühapäeval, 20. septembril s. a.
LÄHEB ESIMEST KORDA RAHVAETENDUSEKS
Shakespeare'i draama
„Othello“.
Algus kell 4.30 p. l. Pääsmed à 25 senti.

Sissesõitnud Narva laialt tuntud kuulus
Hiromant, astroloog, selgeltnägija
H-ra MANEF
Kes Eestis ja välismaa linnades suure eduga esinenud. Paneb oma ettekuulutuse tõsidusega kõiki imestama. Ainuke selgeltnägija, kes teaduslisel alusel võib tõtt öelda Vastuv. Tuleviku tän. nr. 19 kor. 1. Tallinna maantee nurgal, hom. kell 9—8 õhtu. Sissekäik hoovis.

Narva Eesti Selts „Ilmarine“.
Laupäeval, 19. septembril 1931 a.
II-ne Valsside õhtu.
Algus kell 9 õhtul. Lõpp kell 3 öösel. Pääsetähed 35 senti. Riietehoid 5 senti.
Pühapäeval, 20. septembril 1931 a.
I korda! kell 4 päeval Rahvaetenduseks Uudis!
„Emake maa“
Agnes Taari näidend 3 vaatuses. Lavastaja A. Arry.
Pääsetähed 15 senti.
Kell 9 õhtul Kirev õhtu.
Mängib parim Jazz-orkester h-ra L. Vigla juhatusel.
Uudis! Lauluga!
Tango „Tohin paluda madam. . .“ ja fokstrott „Miks ei tuksu. . .
Pääsetähed 35 senti. Riietehoid 5 senti.

TEADAANNE
Sellega teatan, et olen oma kaupluse ja kohvitöös-tuse üleviinud end. N. Vesselovi kaupluse ruumidesse Narva, Joala tn. 3.
Kõige austusega
Chr. Mauer.

Vajatakse teenijat
Narva, Valge tänav 12.

Ausad ja energilised mõlemast soost isikud leiavad kõrvalteenistust suuremas kinnistusseltsis
agentidena
Ühes lühikese elulookirjeldusega ja aadressiga teatada slt. „AGENTUUR“.

„HARMONIE“ Laupäeval, 19. septembril 1931 a.
Vigastatud Sõjameeste Ühingu Narva osakonna korraldusel
SUUREJOONELINE
KONTSERT-PIDU
mitmekesise enneolemata eeskavaga
Esinevad: 1) Esimest korda Narvas kõlaliselt vastavas ruumis
UUDIS! ARFAKUNSTNIK UUDIS!
pri. **Sylvia Tobias** lõpetanud Berliini akadeemilise muusika ülikooli
Solistid Narvas esimest korda: 2) Konservatooriumi prof. Luck'i õpilane h-ra Kulp — klarnetil; 3) Klaveri ja viiuli soolod; 4) Laul; 5) Ballett. TANTS Mängib esimest korda Narvas moodne „Astoria-Band“ 1931.-1931. a. hooaja uute, võluvate tantsupaladega. Algus kell 9 õhtul. Lõpp k. 4 öösel.
Rikkalik einelaud õllega, veinidega ja mitmekesiste maiustustega
Pääsed eelmüügil J. Videviku ajakirjanduse kioskis, Joala t. (K.-s. „Võitleja“ ilupargis)

Uued Pariisi ja Viini hooaja modellid kohale jõudnud.
Palun lugupeetud daame minu moeäri külastada
L. Lange
Narva, Vestervalli tn. 13.

Teatan lugupeetud ostjatele Narvas ja ümbruskonnas, et minu saapa ja naha kauplus on üleviidud Jaanilinnast
Peetri pl. Nr. 10 Mägi majasse
Suures väljavalikus hooaja kaupadest vene saapaid, tallanahka jne.
Hinnad väljaspool võistlust!
Austusega
P. SIDORENKO
Narva, Peetri pl. 10.

MÜÜAKSE
odavasti korralikult peetud: sohva, pehme diivan ja 2 tooli, väike puhvet, köögi-laud, 6 viini tooli, seina kell, õmbluse masin, üks meester. uus ülikonna riie j. t. majapid. asjad. Igapäev kella 2—5, pühapäev k. 10—2. Narvas, Lese t. 13-a, kr. 4. (teisel korral).

Teatame oma ostjaskonnale, et on kohale jõudnud uus saadetis
Stornovay, Shotti, Matfull ja Matties
heeringad
tervetes ja pooltes tünnides. HINNAD võistlematud
A. Annik & Ko.
Peetri pl. 15/17 telef. 95
Sealsamas Shelli esitus petroleum, bensiin, määrdeõlid.

Arv 13 saladus selgub,
kui loete „Põhja Eesti“ järgmise numbri jutunurgas ilmuma hakkavat romaani
«Voodi Nr. 13»

Kauba väärtus, valik ja hinnad räägivad!
Naumann,
Vesta,
Gritzuer
on õmblusmasinad mille korraliku töö eest täielikult vastutame
Veenduge! Soodne järelmaks!
Rohkeis värves villast lõnga. Käsitööniite DMC. kõigis värves.
K-m. SAAR, Jõhvis.

Autobuseühendus
Peetri pl., Torni pl., Uusliin, Kalevivabrik,
avatud 2. septembril 1931 a. järgmise tunnikava järele:
Äripäeviti.

Peetri platsilt	Kalevi vabrikust
kell 7 hom.	kell 7.25 hom.
„ 8 „	„ 8.30 „
„ 10 „	„ 10.30 „
„ 4.30 p.l	„ 5.15 p.l
„ 8.30 õht.	„ 9 õht.

Laupäeviti lisa reis:
kell 2.30 p. l. | kell 3 p. l.

Pühapäeviti.

kell 9.15 hom.	kell 9.40 hom.
„ 2.30 p. l.	„ 3 p. l.
„ 8.30 õht.	„ 9 õht.

Autobus peatub läbisõites, publiku soovil, igalpool. Sõidu hind 15 snt., lapsed 10 senti.
J. Paap.
Narva, Joala tän. 14, tel. 10

Dr. V. Reier
Vestervalli t. 27/29, tel. 205.
Sise- (südame-, kopsu-, neeru-, kõhu etc.) sugu- ja naha haigused.
Kõnetunnid: hom. kella 9—10 ja p. l. 4—6.

Dr.
V. Jakovlev
Vestervalli tän. 27, telef. 196.
Laste ja naistehaigused.
Vastuvõtt igal äripäeval kl. 3—5 ja 7—8. Pühapäevadel kella 12—1.

Kulgul
müüb „PÕHJA EESTI“ üksikuid numbreid ja võtab tellimisi vastu hra Ahoneni kauplus.

Minu kaupluses
Suures väljavalikus saadaval: tapeete, seina- ja tahvel pappi; kõiksugu maaldri värve, lakki, pinsleid, akna klaasi, esimest sorti inglis katuse tulestsingitud plekki, rootsi kivisöe tõrva, lukud, hinged, naelad, vikatid, luisud ja kõiksugu ehitustarbed ning köögi nõud.
Kõige austusega
Kr. Kütt
Narvas, Malmi tän. № 1.
Telef. 2-24.

Fotoateljee
K. Artus.
Narvas, Joala tän. 19.
(endises Joh. Kärner'i ruumides).
Teatan lugupeetud klientidele, et olen oma fototööstuse üleviinud avaramatesse ruumidesse.
Laste ja perekonna ülesvõtted, portreed, suurendused, grupid ateljees, väljas ja ruumis. Sisseseaded uuema tehnika järele. Töö kiire ja korralik.

Onnetuks jäi ta. Ta oli seda ikka olnud. Kuid nüüd oli ta meelest aeg, kus ta järjest oli pidanud tööd rühmama, Peeter ja tema mõlemad, kus nad waewlesid ja kiratsesid, see aeg oli nüüd ta meelest, nagu kauged õnneküllased aastad. Wast esmalt nüüd olid nad löödud inimesed, kahe-kolmekordselt õnnetud.

Teel ei kõnelenud nad isekeskis sõnagi.

Tine astus ees tuppa, Adeele hiilis talle järele.

„Tere hommikut,“ hüüdis Tine.

Martin kargas sohwalt üles. „Teie. . . teie olete siin?“ Ta oli äärmiselt imestunud. „Peeter magab, arwan ma... ja Marie ka. . .“

Tine soigutas hääle: „Ma tulen teie juure!“

Martin oli imestunud: „Minu juure?“

„Just nii... teie juure!“ Tine kallutas korwi, nii et selle sisu weeres lauale: „Kust te saite need?“

Martin pöördus küüraka poole ja kõigutas etteheitwalt pead: „Aga... Adeele.“

Tine kordas tungiwalt: „Kust teie need saite?“

Martin waikis. Ta toetas oma otsmiku lauaserwale, nii et tema nägu ei olnud wõimalik näha.

Tine hüüdis waljult: „Wastake mulle!“

Martin ei liigahtanudki.

Tine ootas, siis ütles ta tooniga, milles wõis kuulda warjamatut wärinat: „Teie ei wõi mulle wastata... Teil pole selleks julgust... isegi korraks silma waadata ei julge te mulle!“

Martin tõusis pikamisi üles, tuli ümber laua nurga, seisatus Tine ees ja waatas talle otsa. Oli see wõimalik et Tine... seda temast arwas, seda! Ta pilk oli sügaw ja tume.

„Kust on toodud need esemed?“ Tinel oli nutt lähedal.

Martin waatas talle pidewalt silmi ja ütles pikamisi: „Teil pole sellega põrmugi asja!“

Nüüd waikis Tine.

Martin leidis alatut kahtlust ta kahwatunud joontest ja tundis end walusalt, meeleheitlikult haawatuna. „See on minu asi,“ urises ta.

Tine ringutas käsi: „Teie olewat ilma kingadeta tagasi tulnud!“

„Ja siis!“

„Te olewat werd pesnud oma kätelt!“

„Oige!“ Tasumise rõõm naeratas Martini huultel.

„Kuidas wõib siis nii toimida?“ hüüdis Tine, „kuidas wõib ometi, taewa pärast...“

„Peeter peab saama terweks,“ seletas Martin kindlalt, aeglaselt, ilmega, mis oli nii kindel endas. „Peab terweks saama... minu Peeter...! Ja see siin,“ ta silmad tähendasid Adeelet, „see siin ei tarwitse enam iialgi töötada... kõik muu on mulle üksköikne...“

Tine lähenes talle: „Aga... teie... endale te ei mõtle sugugi...“

„Ei wõi alati ainult endale mõelda...“ Seda ütles ta peaaegu nagu manitsedes.

„Ja...“ Tine sosistas, „ja kui teie... kui teie satute selleläbi ise õnnetusesse?“

Martin shestikuleeris kahe sõrmega: „Mind ei taba õnnetus sellepärast... ehk, kui siiski... see mind ei murra. Seda ma ei kahetse, mis ma olen teinud!“

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-Ü. „Põhja Eesti“.
M. Minise trükk. Narvas, Rahu tän. 15.